

DE KOR

MAANDORGAAN VAN

"BIOLOGIA MARITIMA"

(Opgericht 12 november 1939)

TIJDSCHRIFT VOOR ZEEBIOLOGIE

REDACTIE :

H.A. van Vlimmeren

Ridder van Doorne

Balistraat 96

DEN HAAG - 2011

Telefoon:

070 - 63.97.21 - 070 - 98.60.17

Contributie Biologia Maritima,
inclusief abonnement op het
maandblad DE KOR f 15,--
per jaar.

Giro nr. 27.83.96 ten name van
Penningmeester Biologia Maritima
te Amsterdam.

VAN DE REDACTIE

JUNI 1970

WELISWAAR MET ENIGE VERTRAGING HEEFT U HIER DAN DE KOR NIEUWE STIJL. VOOR U ZAL HET EVEN WENNEN ZIJN; VOOR DE REDACTIE WAS HET DAT OOK. HET IS EEN LOGISCHE ZAAK DAT ONS BLAD OOK EENS EEN MEER MODERNE OPZET MOEST KRIJGEN. IN DE PRAKTIJK VAN ONZE HOBBY HEBBEN WE DE LAATSTE 15 JAAR OOK EEN GEWELDIGE ONTWIKKELING MEEGEMAAKT. WE HEBBEN VEEL NIEUWE KENNIS EN INSTRUMENTEN TOT ONZE BESCHIKKING GEKREGEN, EN DAT MODERNISEREN MOET DAN NU OOK MAAR EEN MET ONS BLAD GEBEUREN.

WAT BETREFT DE INHOUD STAAN U GEEN SENSATIONELE ONTWIKKELINGEN TE WACHTEN. HOEWEL ER EEN BEETJE ALGEMENE OCEANOGRAPHIE EN ZEEBIOLOGIE ONS BLAD IS BINNENGESLOPEN, ZAL HET AQUARIUM TOCH IN HET MIDDELPUNT VAN DE BELANGSTELLING BLIJVEN. WEL ZAL DE TENDENS OM MEER AANDACHT AAN HET TROPISCH ZEE-AQUARIUM TE BESTEDEN IN VERSTERKTE MATE WORDEN VOORTGEZET. WAARMEDE WIJ DAN HOPEN AAN DE WENS VAN VELEN TEGEMOET TE KOMEN.

ZEEDIEREN ZOEKEN EN IN LEVEN HOUDEN, THUIS EN OP REIS.

Vakantie aan zee.

Velen van ons zullen hun vakantie aan zee doorbrengen, bruin bakken, kuilen graven en tenslotte: rondscharrelen. Als pa al niet een gek beest vindt in een plasje, dan komen zijn kinderen hem wel wat brengen. Maar dan? Dan moet er geïmproviseerd worden, want het zou toch wel leuk zijn als je er een paar dagen plezier van kon hebben. Sommigen beginnen zelfs een compleet zee-aquarium. In een zomerhuisje, op een werkweek of tijdens een natuurstudie-kampje in een boerderij kan dat eigenlijk ook best. Anderen willen een paar dieren mee naar huis nemen, al was het maar voor een bevriende zee-aquariaan.

Eb en vloed.

Omstreeks nieuwe en volle maan zakt het water extra laag (en stijgt het extra hoog). We hebben dan springtij. De laagste (en hoogste) springtij-en van het jaar vallen in januari tot en met april en in september en oktober. Bij 'laagwaterspring' kunnen meer verschillende zeedieren worden gevonden dan anders en de paar dagen per jaar dat het water zéér laag komt, leveren ook de interessantste vondsten op. Dit geldt zeer sterk voor bijvoorbeeld Bretagne maar ook voor sommige plaatsen in Zeeland. De uren van hoogwater en laagwater staan in ons land in de krant, de Enkhuizer Almanak en de Getijtafels voor Nederland (1). In het buitenland is het wijs om eerst naar de plaatselijke VVV te gaan. Aan kusten waar grote getijdeverschillen voorkomen heeft de VVV gratis getijtafeltjes voor de maand dat u daar bent. In Frankrijk kunt u een 'Table des marées'

HET HUIDIGE NUMMER VAN DE KOR IS IN VERBAND MET DE VACANTIES DIE INMIDDELS ZIJN BEGONNEN, GEHEEL IN HET TEKEN VAN HET VERZAMELEN EN TRANSPORTEREN VAN EIGEN VANGSTEN.

DE HEER COMPAAN DIE DIT ARTIKEL VERZORGDE HEEFT EEN JARENLANGE PRAKTIJK ERVARING OP DIT GEBIED. WIJ BEVELEN U AAN DIT ARTIKEL NAUWKEURIG TE LEZEN ALS U DIT JAAR ZELF DIEREN GAAT VERZAMELEN.

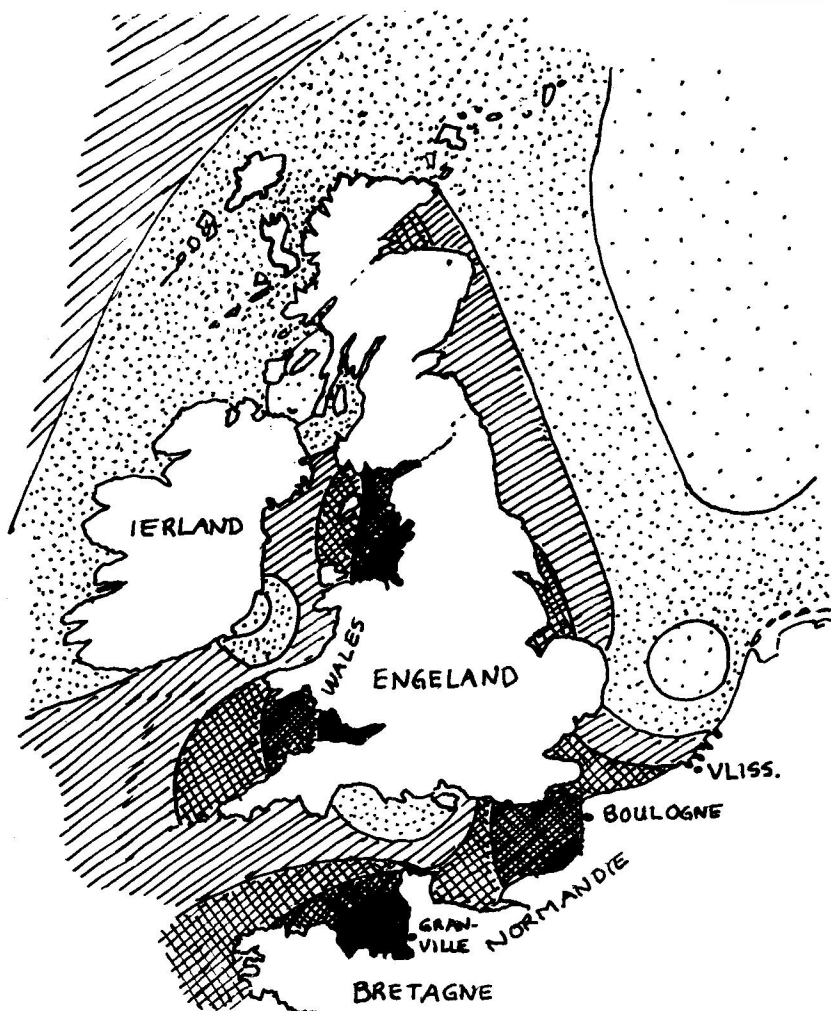
RED.

kopen in de 'Tabac'-winkeltjes. Onthoudt de vuistregel: extra laag water met volle en nieuwe maan tot vier dagen daarna. Op één plaats is het altijd ongeveer om de zelfde tijd 'laagwaterspring'. Als het in Vlissingen uitzonderlijk laag water is, dan is het dat in Bretagne ook.

Zeer grote verschillen tussen eb en vloed vinden we in de omgeving van Boulogne sur Mer, in de Baai van St. Malo en in de baaien direct ten noorden en ten zuiden van Wales. In de Baai van St. Malo kan het getijverschil meer dan 13 meter bedragen! Enkele tijds-verschillen met Vlissingen voor 'laagwater-spring' zijn: Boulogne sur Mer 2 1/4 uur vroeger; St. Malo 4 3/4 uur later; Carnac in Zuid-Bretagne 2 1/2 uur later.

In de Oostzee en Middellandse Zee hebben we met de getijden weinig te maken. Eb en vloed zijn daar te verwaarlozen, met als gevolgen: betrekkelijk rustig en daardoor helder water, goede mogelijkheden voor het werken met duikbril en schepnet, de hele dag kan benut worden. Maar aan de Noordzee- en Atlantische kusten spelen de getijden een alles overheersende rol. Sterke getij-stromen maken het water vaak gevaarlijk en troebel en het is alleen voor ervaren lieden nog goed snorkelen en duiken.

Liever gaan we op onderzoek in de talloze getijde-poeltjes die tussen de rotsen en op het strand telkens achter blijven bij eb. Verder gaan we 'keien-keren': we lopen achter het zakkende water aan en kijken voorzichtig onder de stenen. Elke steen die we hebben omgekeerd leggen we weer neer zoals hij lag.

GEMIDDELDE GETIJVERSCHILLEN

Rotskusten, zandstranden en haventjes.

De grootste verscheidenheid aan diersoorten vinden we op een rotskust. Doordat veel zeedieren een vastzittend of rondkruipend bestaan leiden, vinden we op een rotsachtige kust andere soorten dan op een zandstrand. Zeer weinig soorten kunnen het verdragen om permanent gebeukt te worden door zware golven; daardoor is het op beschutte plekjes veel drukker. Tussen de keien van een grindstrand in de getij-zône hoeven we niet te zoeken: niemand woont graag in een draaiende kogelmolen.

De dichtstbij gelegen echte rotskust, waar veel leuke dieren voor het aquarium gevonden kunnen worden, is die tussen Ambleteuse en Boulogne sur Mer, in Noord-Frankrijk. Een grotere verscheidenheid treft u echter pas aan ten zuiden van Granville in Normandië, Z-W-Engeland, Ierland, de Middellandse Zee. Ook in ons eigen land hebben we 'rotskusten': pieren, dijken, havenhoofden, oesterputten.

Op een zandstrand zoeken we in de zwinnetjes en tussen de rommel die langs de hoogwaterlijn is opgehoopt door de laatste vloed.

In Scheveningen (en elders) op het strand kunt u vrijwel elke mooie zomerse dag vissers een sleepnet door het water zien zeulen. Het is hen te doen om de garnalen en zij hebben geen belangstelling voor de zeker vier soorten jonge platvis, de strand- en zwemkrabben, zeenaaldjes, meuntjes, stekelbaarsjes en andere verrassingen.

In zuidelijke landen kunt u beter eerst even de kat uit de boom kijken, want daar stopt men dikwijls alle 'vruchten der zee' in de soep.

Andere perspectieven openen zich, als u goede maatjes kunt worden met een beroepsvisser in Zeeland en u mag mee als hij zijn fuiken gaat lichten. Ook de vissers met kruisnetten vangen vaak veel dat zij weer terug gooien, maar waar een zee-aquariaan een moord voor zou doen.

Waar het zoete en zoute water elkaar ontmoeten bij sluizen en inlaten, kunt u dikwijls met het schepnet jonge harders en koornaarvissen vangen. Allebei zeer geschikt voor het zee-aquarium.

De haventjes aan de Middellandse Zee die niet te erg vervuild zijn, herbergen een rijke fauna.

Dat komt door de grote voedselrijkdom en door het feit dat de vissers vaak pas in de haven allerlei beesten over boord smijten, die geen marktwaarde hebben. Daar zitten dikwijls soorten tussen uit dieper water. Het mag niet altijd, maar snorkelen in zo'n haven zal u verstomd doen staan!

Ook vismarkten en vis-afslagen zijn een kijkje waard. Op de afslag kunt u eens snuffelen tussen het puf.

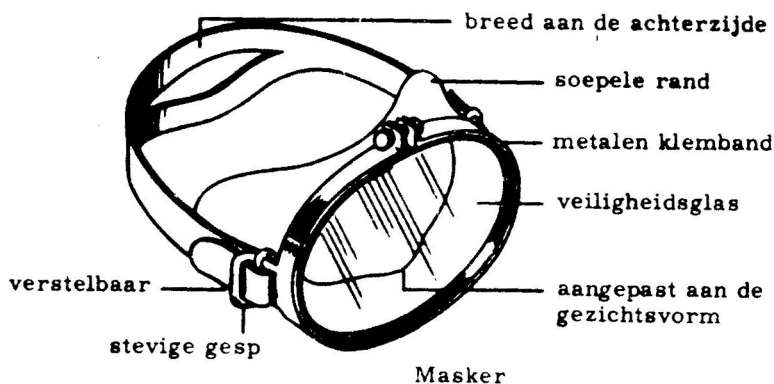
Onder water kijken.

Als u aan een kust met rustig helder water bent, en u hebt nog nooit een duikbril gebruikt, koop, leen of steel er dan een en gebruik hem.

Schrik niet, blijf vooral ademen en kijk!

Er zijn twee soorten duikbrillen: met de snorkel vast er aan en met de snorkel los er bij. Koop er een met een snorkel los er bij. In de winkel zet u hem zonder hoofdband tegen uw gezicht en dan ademt u krachtig door uw neus in. De duikbril moet nu tegen uw gezicht blijven zitten als u hem los laat. Let er op dat er geen haren tussen zitten, besteedt extra aandacht aan de afsluiting onder de neus en voel of hij lekker zit. Voor obligate bril-dragers zijn er tal van ingenieuze oplossingen, meestal zelf bedacht.

Koop nooit een duikbril met een klein glas voor elk oog, die is gevaarlijk!

Vóór u te water gaat maakt u de duikbril van binnen nat en dan spuwt u er een paar keer in. Met de vingers wrijft u het speeksel goed uit over het glas en dan spoelt u hem om. Daarna zet u hem op. Het glas van de duikbril zal nu niet meer beslaan.

Het gebruik van de snorkel wijst zich vanzelf. Als u gaat zwemmen moet u niet loodrecht omlaag kijken maar schuin naar voren; het snorkeltje wijst dan recht omhoog en geeft u het minste last.

Een paar vinnen aan uw voeten vergroten het plezier honderdvoudig, maar u kunt er desnoods zonder.

Een heel enkele keer krijgt iemand bij het snorkelen al pijn in zijn oren.

Als slikken niet helpt, stop er dan mee en ga eens naar de dokter.

De meeste mensen die geïnteresseerd zijn in wat er onder water leeft, en die een keer met succes gesnorkeld hebben, raken door het dolle heen. Bedenk dan dat elk gezond mens tot een jaar of zestig nog duiken kan leren. Raadpleeg in elk geval eens het leuke en eenvoudige boekje door Ferdinand van Leeuwen (2).

Vang-attributen.

De belangrijkste zijn uw handen en een hoop geduld. Practisch al die vastzittende en rondkruipende dieren worden met de hand verzameld. Een klein schepnetje hebt u nodig voor de getijdepoeltjes. Een groot driehoekig schepnet gebruiken we om havenkanten en palen af te stropen en om vrij zwemmende vis te vangen.

Met een stok kunnen we proberen de vis in het net te jagen, maar vaak is het handiger om met twee netten te werken. Kruis- en sleepnetten noemde ik al, maar die zijn meer voor de 'gevorderden'.

Het is moeilijk om een vakantie-oord in Europa te bedenken waar u

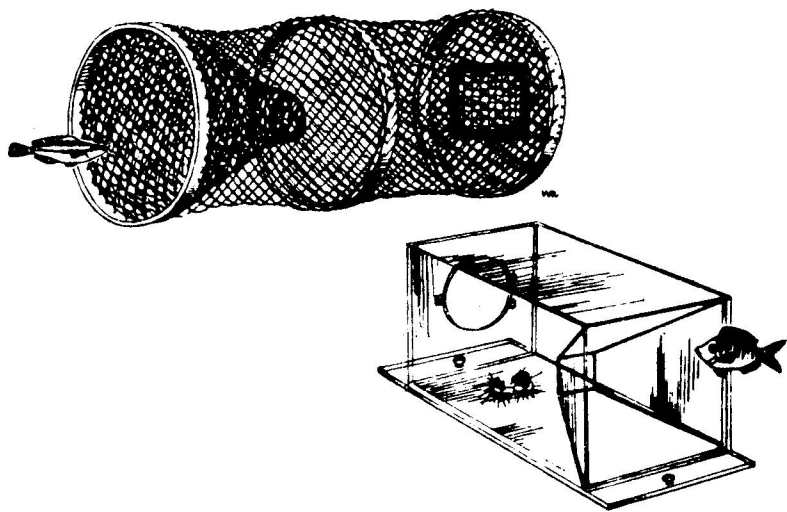
geen schepnet zou kunnen versieren of de spullen om er een te maken. Zeer geschikt zijn de boodschappennetjes die van een soort Nylon muskietengaas zijn gemaakt. Gebruik de grijze, bruine of donkergroene. Bij het keien-keren moet u uw handen beschermen tegen het openhalen aan de scherpe zeepokken. Daarvoor neemt u een stel oude leren handschoenen, het meest vergeten en betreurd!

Tenslotte kunt u een soort val met aas gebruiken.

Als aas worden een paar stuk geslagen mossels of zeeëgels gebruikt.

Als val nemen we een lege fles, een plastic zak of een 'girellier' (spreek uit: zijerèljée). Dat is een mandje dat er uit ziet als een grote, van riet gevlochten meloen. Met een paar stenen verzwaard en wat aas er in is het een zeer effectief apparaat om kleine visjes te vangen, met name girelles. U kunt ze in havenplaatsen langs de Middellandse Zee kopen, maar ze zijn niet goedkoop.

Op het moment dat u laarzen nodig hebt, beseft u ook hoeveel plezier u van een paar lieslaarzen kunt hebben.

Koel, zuurstofrijk en schoon water.

Het wordt wel eens aanbevolen om in de plastic emmers (met drukdels!), waarin u de buit onderbrengt tijdens het vangen, maar een klein laagje water te doen. De dieren kunnen dan door hun bewegingen zelf voor de doorluchting zorgen. Dit klinkt zeer aannemelijk, maar het lukt alleen als het water niet boven de pak weg tien graden komt, dus met koud water. Maar met warm weer doen we de bun vol water waar we van tijd tot tijd met de hand lucht door heen slaan. Een grote hoeveelheid water wordt nu eenmaal minder snel warm en vuil. Zet de bunnen in de schaduw en houdt de zon goed in de gaten! Zet ze nooit zó op de gloeiende stenen maar leg er een plankje onder. Gebruik een koelbox en desnoods blokken ijs in plastic boterhamzakken. Blokken ijs zijn in alle warme landen te koop. Leg het ijs nooit zó in het zeewater, want dan moeten de dieren nog aan brak water wennen ook.

U zult merken dat het water snel vies wordt. De meeste dieren ledigen hun spijsverteringskanaal in die eerste beroerde ogenblikken. Veel versen dus, maar voorkom grote temperatuurschokken. Stop niet te veel dieren in één bun en houdt ze vanaf het begin goed in de gaten.

Tot slot nog dit. Een vat met water, dat in de zon wordt gezet, stijgt het langzaamst in temperatuur als het van buiten glanzend spierwit is geverfd. Aluminiumverf kost u een paar graden !

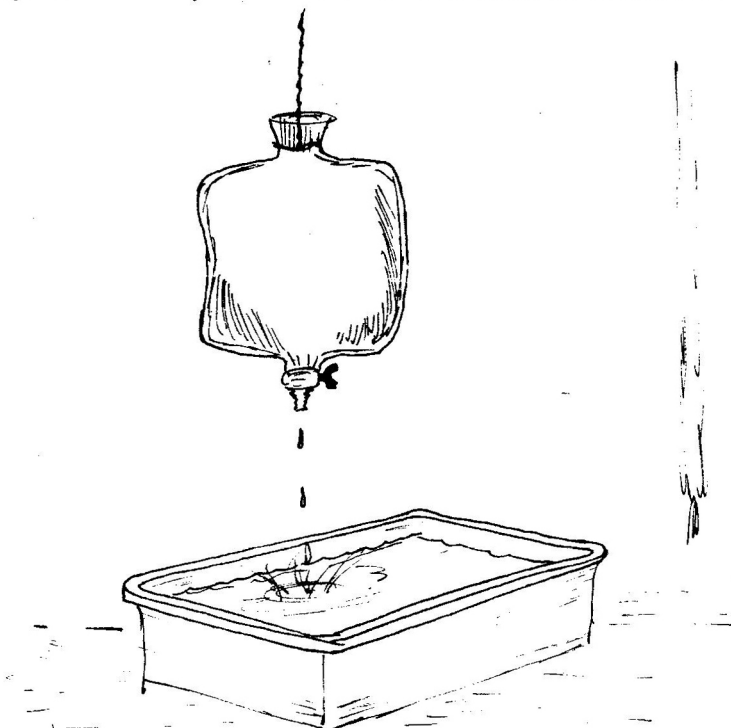
Waar laten we de buit ?

Het luxe-hotel voor uw zeedieren is een quarantainebak bij een zee-biologisch laboratorium of een publiek aquarium in de buurt van uw vakantieoord. Hoe vaak hebben we onze dieren al niet 'gestald' in Roscoff en Banyuls of in de 'viviers' van de familie Grivet in St.Malo. En wat een prettige contacten en vriendschappen zijn daaruit al niet voortgekomen! Voor de serieuze zee-aquariaan is dat het eerste waaraan hij moet denken. Het kan per brief voorbereid worden en vergeet dan niet om te vragen of u de eigenaar van het publieke aquarium ergens een plezier mee kunt doen. Zee-anjelierien bijvoorbeeld en vele aquarium-technische hulpmiddelen zijn voor hem vaak moeilijk te krijgen in een land als Frankrijk.

Minder luxe, maar toch altijd nog heel best, zijn een stel plastic emmers met doorluchting en een eenvoudig binnenfiltertje, liefst met aquariumkool. Als de hotel- of pensionhouder liever niet heeft dat u ze op

uw kamer zet, dan zal hij u toch dikwijls met plezier een hoekje gunnen in de schuur of de garage. Trekt u zich zijn medelijdende gezicht niet te veel aan en speel op zijn nieuwsgierigheid. Uw grootste vijanden zijn nu de temperatuur en het gebrom van de membraanpomp. De eerste overdag, de laatste 's-nachts. Neem daarom de meest geruisloze pomp mee die u kunt vinden en stop hem tussen een stel kussens: die hebt u vermoedelijk toch te veel.

In de tent en zonder pomp kan het ook, maar dan moet u wel wat méér er voor doen! De beste manier is de volgende. We bewaren de dieren in een stel platte teilen met vijf centimeter water er in. We zetten deze op de koelste plaats die er is en maken er desnoods een ruim schaduw-

dak boven. Het water verversen we regelmatig en bovendien improviseren we er een waterzak of emmer (met hevelslangetje en slangklemmetje) boven, waaruit langzaam zeewaterdruppels vallen vanaf minstens een meter hoogte. Dit voldoet aardig als een soort primitieve doorluchting. In elk geval verschaft het u zelf enige innerlijke rust.

De platte teilen zijn heel gemakkelijk te improviseren met een stel kartonnen dozen van de kampwinkel en een paar stukken plastic folie, die in het dorp zijn gekocht of van huis zijn meegenomen. Neem wit plastic of anders doorschijnend. Als u het laatste gebruikt legt u er wit papier onder. Het plastic vouwen we in de dozen en om de randen en we houden het op zijn plaats met leukoplast of wasknijpers. In witte teilen en bunnen kunt u de dieren het beste observeren en ziet u niets over het hoofd.

Let erop dat geen dieren bekneld raken tussen de vouwen in de hoeken. De geperforeerde emmer met drukdeksel, die onder water met een paar stenen wordt verankerd, is een prachtige uitvinding.....op papier. Zijn nadelen worden zeer overtuigend beschreven door Wilfried Weigel (3). Hij is heel moeilijk onvindbaar te verstoppen en dat is toch wel nodig! Als u hem niet aan touw kunt ophalen en laten zakken vanaf een steiger of kade, is hij alleen nog geschikt voor een ervaren duiker. Deze laatste gaat het ding trouwens óók haten. De normale leefnetten, die hengelaars gebruiken zijn ongeschikt. In metalen, draadgazen korven hebben de waterbewegingen teveel kracht en worden de vissen tegen de wand verpletterd.

De zorg voor de dieren.

Voor al de vissen moeten gevoerd worden, als we ze langer dan twee dagen bij ons houden. Liefst met levend voer en met mate. 24 Uur vóór het transport wordt niet meer gevoerd. De dieren kunnen dan hun transportwater niet meer zo vervuilen.

In alle gevallen moet u zo min mogelijk met ze sollen. Als u de bakken waarin u ze in leven houdt zelfs maar op een lage tafel hebt staan, kunt u het oude water weghevelen bij het verversen. Til de dieren zo weinig mogelijk uit het water en verplaats ze zo veel mogelijk in een kleine hoeveelheid water. Gebruik nooit geweld met een vast zittend dier, maar verras hem met een snelle, kalme beweging als hij niet op zijn hoede is.

Dieren met lichaamsholten die in 'open' verbinding staan met water (krabben, kreeften, zeeëgels) moeten met de openingen naar boven, dus op de rug, uit het water worden getild en er in de zelfde stand weer in worden gezet. Let er wel op dat alle lucht uit de holten ontsnapt. Hermeten hebben er een grondige hekel aan als er lucht in hun schelp

blijft zitten, dus het zelfde recept. Geef ze trouwens een paar extra grote lege slakkenhuizen om in te wonen.

Krabben klimmen, vissen en garnalen springen uit uw bakken. Plastic doek en wasknijpers brengen uitkomst, maar zorg voor voldoende lucht. Lipvissen en sommige krabben houden zich soms dood. Trap er niet in, maar als u een dier niet vertrouwt, zet hem dan wel apart. Geef ze een paar stenen waar ze onder weg kunnen kruipen.

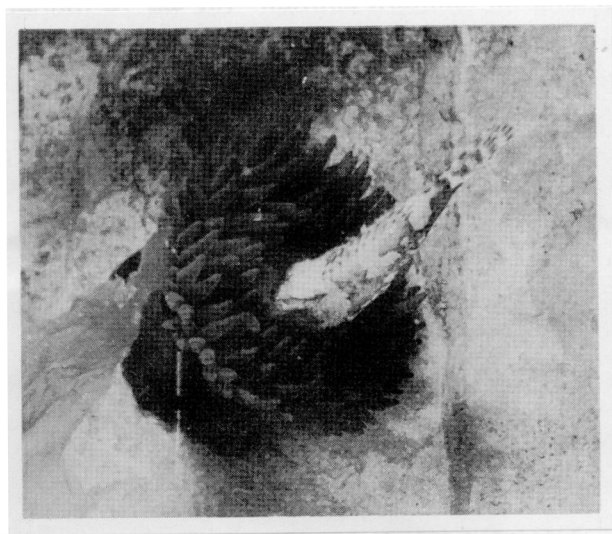
Behandel wieren alsof het dieren zijn die niet gevoerd hoeven te worden. Een Cerianthus kunt u rustig zonder zijn viltkoker meenemen, hij bouwt in de bak wel een nieuwe.

Als u kleine bruine visjes tegen komt, met een vuurrode kop, die op een Blennius lijken, probeer er dan eerst één. Het is vrijwel zeker dat u Trypterigium niet in leyen kunt houden!

Het water moet fris blijven ruiken en mag niet schuimen. Verwijder dode dieren onmiddellijk.

Welke soorten u wel en niet bij elkaar kunt zetten kunt u wel een beetje aanvoelen, maar dat leert u het beste uit ervaring.

Als u kunt kiezen, kies dan altijd de kleinste exemplaren van een soort.

Het transport .

Er zijn twee methoden. Er kunnen transportbunnen gebruikt worden, die onderweg permanent worden doorgelucht en over Norit gefilterd met een eenvoudig binnenfilttertje. Velen hebben hier zeer veel succes mee, vooral als de reis lang duurt en er tussenstoppen worden gemaakt. Anderen gebruiken plastic zakken met zuivere zuurstof voor de vis en ander zacht spul, terwijl de dieren die een plastic zak zouden lek prikken in plastic emmers met drukdeksels komen; eveneens onder zuivere zuurstof. Ook met deze methode boekt men veel successen. Als men echter een tussenstop maakt is het water in de zakken en bunnen een tijd lang niet in beweging. Vermoedelijk is dat de oorzaak van een aantal mislukkingen.

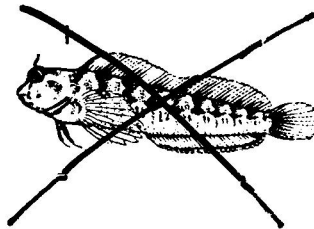
Ik ga er van uit, dat wie een zuurstofbommetje gekocht heeft, tot de 'gevorderden' behoort en weet hoe hij er mee om moet gaan. Als we onderweg niet kunnen doorluchten en ook geen zuivere zuurstof hebben, kunnen we een eind komen door minder dieren in de bunnen te doen en herhaaldelijk met de hand lucht door het water te slaan. We nemen extra vers water mee en zo mogelijk ijs.

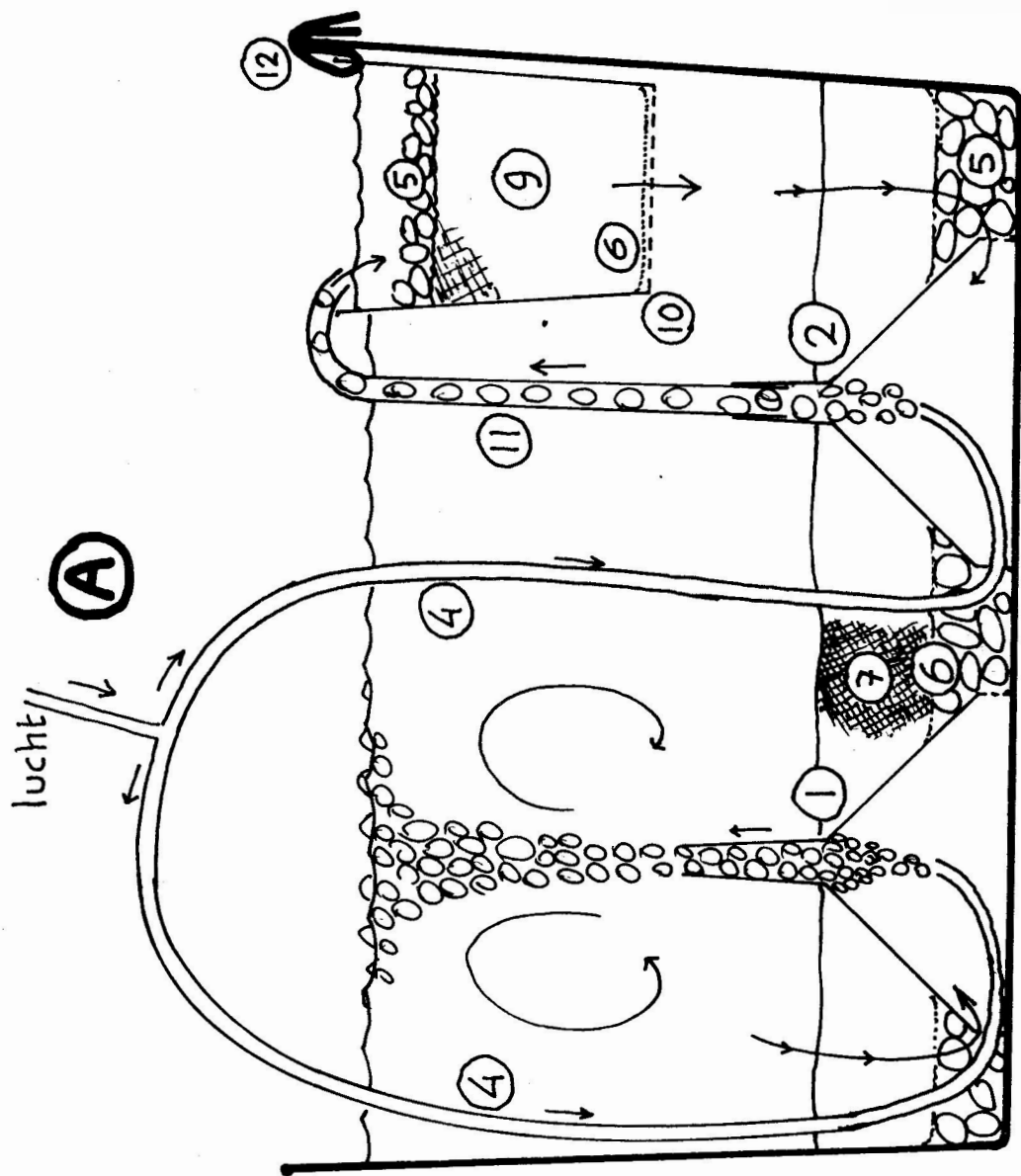
Bedenk dat ook nu weer een lage temperatuur en schoon water de sleutels tot het succes zijn. Bij een vertrek van de Middellandse Zee is het wijs om 's avonds om een uur of acht, negen te starten. Tegen de morgen zit u dan al lang en breed in koelere streken, helaas . . .

Veel kleine bunnen hebben voordelen boven weinig grote: minder onderlinge agressie, minder klotsen van het water, risico-spreiding, beter te hanteren.

Inspecteer regelmatig de transportbunnen en heb toch vooral vers zee-water bij u.

Hoevéél dieren in één bun of zak mogen kan ik u niet zeggen, dat moet u door ervaring leren. Maar als u denkt: "Dáár kan er nog wel eentje bij", doe hem er dan NIET meer bij!

A. Plastic zee-aquariumpje, geschikt voor een gebruik van enkele dagen, maar ook voor vele maanden. Plaats het zo koel mogelijk.

1. Plastic trechter, 9 cm. rond, $\varnothing$ 0,40 bij V & D; uit de rand zijn hoekjes gesneden.
2. De zelfde trechter, maar nu is bovendien de steel zó op maat gesneden, dat de stijgbuis (11) er stroef in past.
3. Nóg eens het trechtertje, maar nu zó bijgesneden, dat hij in de yoghurt-beker past. Vergeet niet daarna nog weer wat hoekjes uit te snijden !
4. 3-4 mm. plastic of celluloid lucht-leiding. Hij past stroef in een gaatje dat in de trechter is geprikt met een schaartje.
5. Grind, niet te fijn !
6. Een laag vissersnylon. Dit is stevig wit nylon gaas, met een maaswijdte van 0,2 mm, dat wordt gebruikt voor petty-coats. Bijna overal is wel iets in die geest te koop. Het moet een kunstvezel zijn.
7. GROF zand, gemengd met fijn schelpengruis.
Schraap vlak onder de (laag-)waterlijn de bovenste centimeter van het zand. Neem nooit zand dat voortdurend door de zon wordt geblakerd en schep het ook niet op plaatsen waar het water vies is en een zuurstof-tekort heerst.
8. Schelpengruis.
9. Aquarium-kool.
10. Yoghurt-beker, waarvan de bodem is geperforeerd.
11. Stijgbuis van celluloid of plastic slang.
Inwendige diameter: 5 tot 6 mm. en niet meer.
12. Ophang-beugeltje, gemaakt van stevig geïsoleerd electrisch montage-draad of van metaaldraad waarom plastic slang is geschoven.

Pompen en andere spullen.

De pompjes die op een accu lopen en waarmee je luchtbedden kunt opblazen, zijn, volgens de verkopers zelf, niet geschikt voor continu gebruik. Vermoedelijk zijn ze wel geschikt voor doorluchting tijdens het transport. Het zelfde geldt voor de pompjes die op een batterij lopen en die in de hengelsport-winkels te koop zijn voor het aereren van aasemmertjes. Deze worden maar voor honderd bedrijfsuren gegarandeerd, maar zouden gebruikt kunnen worden voor het doorluchten tijdens het vangen.

In Frankrijk zijn membraanpompen te koop, die rechtstreeks op een accu aangesloten kunnen worden. Ze doen het uitstekend maar ze zijn moeilijk te krijgen, duur en u hebt er geen service op.

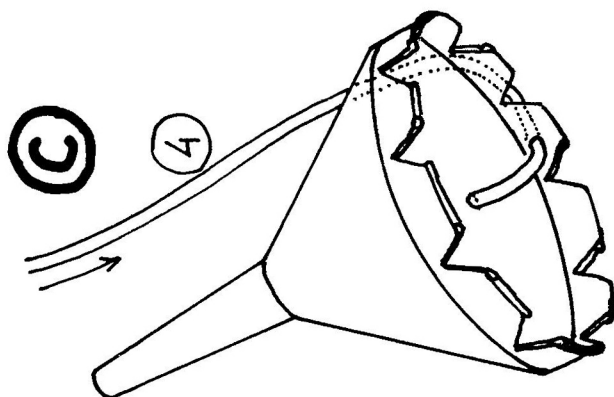
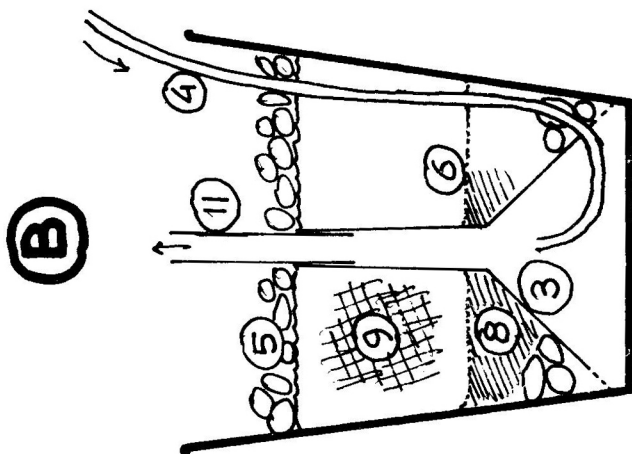
Zelf gebruik ik een omvormertje dat van de 6 Volt gelijkspanning uit een accu, 220 Volt wisselspanning maakt. Hij heeft een vermogen van 15 Watt en heeft me (ettelijke jaren geleden) f 45,- gekost. Met drie grote Zoobeko Total membraanpompen kan hij 48 uur draaien op een flinke 6 Volts-accu. Als u zo'n ding koopt, moet u op twee dingen letten. U hebt 5 Watt nodig per membraanpomp en hij moet 220 Volt leveren met een frequentie van 50 Hz. De omvormertjes die voor TL-buizen op de markt zijn geven meestal een frequentie van enkele honderden Hz en dat kan de membraan niet bijbenen.

Als u met een membraanpomp op stap gaat, neem dan reserve-membranen mee, een flink verlengsnoer, een heel flinke verlengslang en een heel klein verhuis-transformator-tje. Voor enkele guldens heeft u er een bij de electronica-dump-zaken. Op sommige plaatsen in het buitenland heeft men nog 110 of 120 Volt.

De volgende dingen kunt u meestal NIET kopen in uw vakantie-oord: volglazen en plastic aquaria, plastic T-stukjes en slangklemmetjes, plastic zakken en zakjes, Norit, een klein verhuistrafo'tje, membraanpompen en de genoemde omvormer. Plastic slang meestal ook niet, maar probeer het eens bij een garage of kijk eens of men gevlochten stalen waslijnen verkoopt, waar plastic slang om heen zit.

De plastic zakken die u meeneemt zijn voor de helft lek, neem er dus vier maal zoveel mee als u denkt nodig te hebben.

Duikers vullen voor de terugtocht nog eens hun duikflessen en luchten daarmee door. Met een voetpompje komt u een heel eind als de andere pompen het begeven en u een slaaf bij u hebt.

B. Binnenfilttertje, gemaakt van een plastic trechtertje en een jampot of yoghurt-beker.

C. Zo is de trechter beter te zien.

Een verlengsnoer is geen luxe, maar overal te koop. Neem de dunste kwaliteit. Bruissteentjes komen alleen in aanmerking als u niet op een beetje lucht hoeft te kijken.

Neem wat lijm mee: UHU-plus of Velpon metaallijm.

Een klein aquarium.

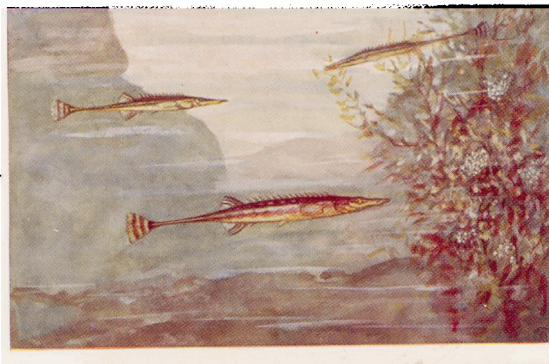
Dat is beslist zeer makkelijk te doen. Op een natuurstudie-kampje verdrijven de deelnemers zich de hele avond om een paar kleine bakjes waarin de vondsten van de dag te bewonderen zijn. Men ziet telkens wat nieuws en raakt niet uitgekeken en uitgepraat! Vergeet niet een paar lampjes mee te nemen om er boven te hangen.

Aquaria zoals ik hier getekend heb, gebruik ik ook gewoon thuis en ze doen het jaren. Het is trouwens makkelijk om van tijd tot tijd zo'n klein bakje vers water te geven. Als u er een meeneemt, is een plastic bakje het meest geschikt. Ze zijn niet zwaar en makkelijk te lijmen, desnoods met Sellotape. Maak er een stevig kistje voor, waar hij, in wat schuim-plastic gewikkeld, goed in past. Als het er twee moeten zijn, neem dan een grote en een kleine, die in elkaar passen.

Goede raad.

Weinigen van ons zijn zo gelukkig, dat ze speciale vangtochten kunnen gaan maken. De meesten moeten het combineren met de vakantie. Als dat laatste het geval is, wees dan wijs. Besteed alleen de laatste week aan het dieren vangen. Maak eerst op uw gemak de uitrusting in orde, met water en al, en verken grondig de omgeving.

Van een dier dat u vandaag zeldzaam vindt, ontdekt u morgen een plaats waar er honderden zitten.

Het vangen van de dieren en de zorg er vóór en er óver maken van u die laatste week een neuroticus. Dat kunt u uw reisgenoten niet de hele vacantie aandoen! Ze krijgen op de terugreis toch al genoeg te verduren. Houdt alleen dié dieren in quarantaine, waarvan u zeker weet dat u ze niet makkelijk een dag van te voren kunt vangen. Beperk u. Wees zuinig op wat de natuur ons nog biedt. Ga niet aan een beest peuteren, als de kans groot is dat u hem molt. Leg een gekeerde kei weer terug!

Het zélf in de natuur gade slaan, vangen en transporteren van de dieren is voor veel zee-aquarianen het leukste van de hele hobby. Het geeft je de gelegenheid om ongelimiteerd je technische creativiteit en jachtinstincten bot te vieren en last but not least is er het wérkelijke avontuur van het ontdekken van nieuwe en nóg betere vang- en duikplekjes.

Zorg er voor, dat vóór de vacantie de opvang-bakken klaar staan. Maar ach, wie ervaring heeft weet wat dáár in de praktijk van terecht komt..... Het zijn er altijd te weinig.

H. COMPAAN - DEN HAAG

DOOR DE OVERSCHAKELING OP HET OFFSET DRUK SYSTEEM KOMT DIT NUMMER VAN DE KOR WAT LATER UIT DAN GEWOONLIJK.

HET VOLGENDE NUMMER VAN DE KOR, HET JULI-AUGUSTUS NUMMER, ZAL IN VERBAND MET DE VACANTIES VAN DE REDACTIE, NIET EERDER VERSCHIJNEN DAN EIND AUGUSTUS.

COPY VOOR HET SEPTEMBERNUMMER KUNT U INZENDEN TOT 10 AUGUSTUS A.S.

DE REDACTIE

Literatuur.

1. Getijtafels voor Nederland
Staatsuitgeverij, Den Haag. Gedetailleerde gegevens voor veel plaatsen langs de nederlandse kust. Verschijnt in de zomer vóór het jaar waarin hij geldig is. U kunt u er op abonneren en de dagen met extra laag water reeds lang van te voren in uw agenda noteren.
2. Onder water zwemmen, door F. van Leeuwen.
Uitg. J.F.Duwaer & Zn., A'dam, in de serie "Ken uw sport".
32 bladzijden.
3. Aquarianer fangen Meerestiere. Geräte, Halterung, Transport, door Wilfried Weigel.
Uitg. Kosmos, Franck'sche Verlag., Stuttgart, 1969. 66 pag.; f 7,40.
Veel praktische tips!
4. Determineer-boekjes.
Voor Nederland: "Wat vind ik aan het strand."
door W.J.Prud'homme van Reine. Uitg. Thieme.
Voor Bretagne, Engeland, Ierland:
Collins Pocket Guide to the Sea Shore,
door J.H.Barrett & C.M.Yonge. Uitg. Collins Londen.
Voor de Middellandse Zee:
Die Unterwasserfauna der Mittelmeerküsten,
door W.Luther & K.Fiedler. Uitg. Paul Parey, Hamburg.
5. Tauchatlas. Eine Auswahl empfehlenswerter Tauchplätze an südlichen Küsten,
door Hans-Heinrich Vogt.
Uitg. Kosmos, Franck'sche Verlag, Stuttgart, tweede ed., 1968,
72 pag.; f 7,65.

AIRFISH - AMSTERDAM

SINDS 1928

Regelmatische importen van zeevissen, lagere dieren en koralen uit alle wereldzeeën.

Behalve het normale soorten-assortiment zijn vaak bijzonderheden voorradig zoals:

tropische zeeanemonen,
zeesterren,
heremietkreeften en
zeldzame vissoorten.

Wij leveren tevens kunstmatig zeewater en alle technische toebehoren.

ARGONAUTENSTRAAT 63 — TELEFOON 020-799466 — AMSTERDAM

Win een nieuw lid

Wijds geïnteresseerden er op, dat wij met meer leden meer kunnen doen voor hen, waardoor onderstaand programma kan worden uitgebreid en intensiever kan worden nagestreefd.

Met een lidmaatschap van Biologia Maritima verwerft u zich deze voordelen:

Alle mogelijke voorlichting over zeeaquariumtechniek, zeebiologie en oceanografie, aquarium- en onderwaterfotografie. Stel uw vragen aan het sekretariaat en u kan er zeker van zijn, dat beantwoording uitvoerig en secuur zal geschieden hetzij schriftelijk, telefonisch of mondeling of openbaar in ons maandblad.

Het maandblad DE KOR met artikelen over bovengenoemde onderwerpen, uitwisseling van de ervaringen van de lezers, boekennieuws, verenigingsnieuws, wetenswaardigheden uit binnen- en buitenland, tips voor uw vakantie aan zee etc.

VRAAG EEN GRATIS PROEFNUMMER, ook voor en namens een geïnteresseerde in uw kennissenkring.

Geregelde bijeenkomsten van plaatselijke afdelingen en alle steun bij het oprichten ervan.
Excursies en verzameltochten.

Centrale inkoop van artikelen die zich daarvoor lenen.

Zo veel mogelijk steun aan beginners en aan leden die ver van de kust wonen.

Een standaardwerk van unieke betekenis voor aquariumhouders

HANDBOEK VOOR HET TROPISCH ZEEWATERAQUARIUM

door

FRANK DE GRAAF

Conservator Artis-Aquarium te Amsterdam

in samenwerking met

A. VAN DEN NIEUWENHUIZEN

Dierenfotograaf te Heemstede

Omvang 336 bladzijden met toevoeging van 48 zwart-witfoto's en 31 kleurendia's, 28 technische tekeningen, tabellen en schema's

Formaat 14 x 22 cm. Gebonden in blauwe band met goud bestempeld en omslag naar kleurendia van A. van den Nieuwenhuizen, voorstellende Drieband-anemoonvissen (*Amphiprion percula*) in hun symbiose-anemoon. Prijs f 30.-

INHOUD

A. THEORIE EN PRAKTIJK

1. Zeewater in de natuur
2. Zeewater in het aquarium
3. De techniek van het Zeewateraquarium
4. Inrichting van het aquarium
5. Onderhoud van het aquarium
- B. DE AQUARIUM-BEWONERS
6. De vissen

7. De vissoorten

8. De ongewervelde, of lagere dieren

Literatuurlijst

Lijst van zwart-witfoto's en kleurendia's

Lijst van tabellen en schema's

Lijst van technische voorbeelden

Register

A. J. G. STRENGHOLT'S UITGEVERSMATSCHAPPIJ N.V.

Leldsegracht 11 - Amsterdam-C. - Telefoon (020) 22 26 26 - Postgiro 172884